

Tēze. Par Darba likuma 29.panta astotās un devītās daļas piemērošanu.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta
2006. gada 8. februāra**

SPRIEDUMS

lietā Nr. SKC – 54

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators Z.Gencs,

senatore R.Zaķe,

senators O.Druks-Jaunzemis,

piedaloties atbildētāja Valsts meža dienesta pārstāvei L.Meņgelei-Stillerei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar atbildētāja Valsts meža dienesta kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21.septembra spriedumu R. K. prasībā pret Valsts meža dienestu par atšķirīgas attieksmes izbeigšanu, zaudējumu atlīdzību un kompensācijas piedziņu sakarā ar morālo kaitējumu.

Noklausījies senatora O.Druka-Jaunzemja ziņojumu, atbildētāja Valsts meža dienesta pārstāves L.Meņgeles-Stilleres paskaidrojumus, ka tiesas spriedums atceļams, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

k o n s t a t ē j a

R. K. cēlis prasību, iesniedzot Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā prasības pieteikumu, kurā lūdzis atzīt, ka Valsts meža dienests kā darba devējs pārkāpis atšķirīgas attieksmes aizliegumu un radījis nelabvēlīgas sekas, kā arī lūdzis uzlikt par pienākumu to turpmāk izbeigt. Tāpat prasītājs lūdzis piedzīt no atbildētāja zaudējumus Ls 4080 un kompensāciju sakarā ar morālo kaitējumu.

Prasības pieteikumā R. K. norādījis, ka ar 1994.gada 1.septembri ticis iecelts Krāslavas virsmežniecības virsmežziņa amatā valsts civildienesta ierēdņa statusā.

Valsts meža dienesta ģenerāldirektors ar 2001.gada 20.aprīļa, 2002.gada 7.janvāra, 2003.gada 25.jūnija, 2004.gada 27.maija rīkojumiem Nr. 33-p, 03-p, 71-p, 58-p viņam

piemērojis disciplinārsodus, izsakot rājienu, pazeminot amatā un atlaižot no amata. Taču visus piemērotos disciplinārsodus Valsts civildienesta pārvalde un tiesa atcēlusi. Tādējādi Valsts meža dienests, pārkāpjot atšķirīgas attieksmes aizliegumu, radījis nelabvēlīgas sekas, nav izmaksājis pienākošās prēmijas par 2003.-2004.gadu, nodarot zaudējumus Ls 4080 apmērā. Vienlaicīgi darba devējs nodarījis arī morālo kaitējumu, radot stresu sakarā ar nepamatoti ierosinātu disciplinārlietu izmeklēšanu un uzlikto disciplinārsodu pārsūdzēšanu.

Prasību R. K. cēlis, pamatojoties uz Darba likuma 7.(1), (2), 9.(1), (2), 29.(8), (9), 59., 95.(1), (2) pantu.

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa ar 2005.gada 16.februāra spriedumu prasību noraidījusi.

Izskatījusi lietu sakarā ar R. K. apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 21.septembra spriedumu R. K. prasību apmierinājusi daļēji. Tiesa atzinusi, ka Valsts meža dienests radījis nelabvēlīgas sekas R. K., un uzlikusi par pienākumu izbeigt nelabvēlīgu seku radīšanu.

Sakarā ar nelabvēlīgu seku radīšanu tiesa no Valsts meža dienesta piedzinusi par labu R. K. atlīdzību par morālo kaitējumu Ls 4080 apmērā. Pārējā daļā tiesa prasību noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka pēc R. K. atjaunošanas amatā, Valsts meža dienesta ģenerāldirektors viņu sodījis nepamatoti. Tā kā šo sodu piemērošana atzīta par prettiesisku, tiesa secinājusi, ka R. K. bijis pamats uzskatīt, ka sodīšana saistīta ar to, ka viņš, izmantojot savas tiesības, panācis sev labvēlīgu rezultātu. Tiesa spriedumā norādījusi, ka, ņemot vērā nepamatoto disciplinārsodu piemērošanu R. K., ir pilnīgs pamats uzskatīt, ka arī prēmiju nemaksāšana un vadības līgumu neslēgšana ar viņu, saistāma ar Valsts meža dienesta ģenerāldirektora rīkojumu pārsūdzēšanu un savu tiesību izmantošanu pieļaujamā veidā.

Novērtējot pierādījumus lietā, tiesa atzinusi, ka nepārprotami saskatāma nelabvēlīgu seku radīšana no Valsts meža dienesta puses pēc tam, kad R. K. pieļaujamā veidā izmantojis savas tiesības, panākot atjaunošanu virsmežziņa amatā.

Tiesa prasību daļēji apmierinājusi, pamatojoties uz Darba likuma 7., 9., 29.(8), 95.pantu.

Par šo tiesas spriedumu Valsts meža dienests iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis spriedumu atcelt.

Kasators sūdzībā norādījis, ka tiesa, pārkāpjot Civilprocesa likuma 97.(1) pantu, nav vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi pierādījumus, nav vērtējusi apstākļus kopsakarībā. R. K. piemērotie disciplinārsodi tikuši atcelti sakarā ar procesuālo tiesību normu pārkāpumu, bet tas nenorāda, ka disciplinārpārkāpumi nav bijuši.

Pēc kasatora ieskata, tiesa nepareizi piemērojusi Darba likuma 7., 9., 29.(8), 95.pantu, kas neattiecas uz ierēdni R. K.. Atsaucoties uz Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturto daļu, kasators sūdzībā norādījis, ka tiesai, izspriežot lietu, bijis jāvadās no šī likuma normām. Šajā sakarā tiesai vajadzējis pēc analogijas piemērot Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta trešo daļu, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka robežās līdz Ls 3000. Savukārt, ja ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, morālā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Pārbaudījis sprieduma likumību un apsvēris kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, Senāts u z s k a t a, ka spriedums atstājams negrozīts.

Apelācijas instances tiesa, novērtējot pierādījumus, atzinusi, ka Valsts meža dienests pārkāpis atšķirīgas attieksmes aizliegumu, radījis R. K. nelabvēlīgas sekas, disciplinārsodi viņam piemēroti nepamatoti.

Pierādījumu pārvērtēšana un apstākļu noskaidrošana neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē, bet kasatora atšķirīgs apstākļu vērtējums nevar būt par pamatu sprieduma atcelšanai. Līdz ar to nav pamatota kasatora norāde sūdzībā, ka tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 97.(1) pantu par pierādījumu novērtēšanu.

Konstatējot, ka Valsts meža dienests pārkāpis atšķirīgas attieksmes aizliegumu, tiesa daļēji apmierinājusi prasību un pamatoti atsaukusies uz Darba likuma 7., 9., 29.(8) pantu, jo Valsts civildienesta likuma 2.panta ceturtais daļas izpratnē valsts civildienesta tiesiskajās attiecībās piemērojamas darba tiesiskās attiecības regulējošo normatīvo aktu normas, ciktāl to nenosaka šis likums.

Tāpat nav pamatota norāde sūdzībā, ka tiesai, nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, bijis pēc analogijas jāpiemēro Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 14.panta trešā daļa.

Kā tas norādīts iepriekš tiesiskās attiecības šajā gadījumā regulē Darba likums. Šī likuma 29.panta astotajā daļā noteikts, ja tiek pārkāpts atšķirīgas attieksmes aizliegums un aizliegums radīt nelabvēlīgas sekas, darbiniekam papildus citām šajā likumā noteiktajām tiesībām ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību un atlīdzību par morālo kaitējumu. Strīda

gadījumā atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, kas arī izdarīts šajā lietā.

Senāts uzskata, ka pie šādiem apstākļiem kasācijas sūdzība ir noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 21. septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet Valsts meža dienesta kasācijas sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

Z.Gencs

senatore

R.Zaķe

senators

O.Druks-Jaunzemis